

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีส่วนตน
ของ นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์ ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๕/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ๓๐/๒๕๕๓

วันที่ ๑๓ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

ประเด็นวินิจฉัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖
วรรคหนึ่ง (๑๐) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐
หรือไม่

ความเห็น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๙
วางหลักไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็น
เท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป
ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ส่วนในรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๓๐ วางหลักว่า บุคคลย่อมเสมอกันในทางกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองทางกฎหมาย
เท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่าง
ในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกาย หรือสุขภาพ จะกระทำมิได้

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง
เป็นบทบัญญัติกำหนดหลักเกณฑ์คุณสมบัติของผู้ที่จะสมัครสอบเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ว่า ต้องไม่มีลักษณะ
ต้องห้ามดังนี้ ... (๑๐) ไม่เป็นผู้ที่มีกายหรือจิตใจไม่เหมาะสมที่จะเป็นข้าราชการตุลาการ... และใน (๑๑)
ต้องผ่านการตรวจร่างกายและจิตใจโดยคณะกรรมการแพทย์

แม้ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ จะบัญญัติหลักการความเสมอภาคทางกฎหมายเกี่ยวกับความพิการ
และสภาพทางกายพิการไว้ โดยไม่มีขอบเขตของความพิการหรือสภาพทางกายพิการไว้ว่าต้องมีลักษณะ
อย่างใดบ้าง แต่เพื่อให้หลักเกณฑ์นั้นมีผลที่จะนำไปสู่การปฏิบัติได้ ก็ต้องคำนึงถึงสภาพของความพิการ

หรือสภาพทางกายพิการว่าเหมาะสมและสอดคล้องกับงานที่จะต้องปฏิบัติหรือไม่เพียงใดด้วย เช่น คนหูหนวก ตาบอดโดยสิ้นเชิง สภาพความพิการดังกล่าว ย่อมไม่สอดคล้องกับสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา ที่จะต้องใช้ตาหูฟังคำเบิกความของพยาน หรือการตรวจวัตถุพยาน ตลอดจนการไปเดินเผชิญสืบตรวจดูสถานที่เกิดเหตุหรือที่ดินพิพาท และยังคงต้องมีบุคลิกภาพเป็นสง่า น่านับถือ ในขณะที่พิจารณาคดีท่ามกลางคู่ความและผู้เกี่ยวข้องด้วย แต่ถ้าเป็นเพียงตาเข หรือนิ้วขาดบางนิ้ว หรือขาเก ก็อาจไม่ถึงกับไม่เหมาะสมกับสภาพการปฏิบัติหน้าที่ของผู้พิพากษา นอกจากนี้ ข้อที่ต้องคำนึงถึงก็คือ ข้าราชการตุลาการโดยทั่วไป มีโอกาสสูงที่จะต้องย้ายไปรับราชการในต่างจังหวัด ซึ่งจะต้องไปร่วมในงานรัฐพิธี และพระราชพิธีต่าง ๆ รวมทั้งมีโอกาสที่จะต้องเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทพระมหากษัตริย์ พระราชินี เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาทพระบรมวงศานุวงศ์ เห็นได้ว่าสภาพความพิการทางร่างกายหลายประการ ต้องเป็นอุปสรรคในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว หากจะไม่แต่งตั้งไปดำรงตำแหน่งในต่างจังหวัด ก็จะเป็นการเลือกปฏิบัติ และไม่เป็นธรรมต่อผู้มีร่างกายปกติ ฉะนั้นการที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ กำหนดหลักเกณฑ์ของบุคคลผู้ที่จะสมัครเข้าสอบเป็นผู้ช่วยผู้พิพากษาไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลบ้าง ก็เป็นไปตามอำนาจที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ ให้กระทำได้ และคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามดังกล่าว เป็นการให้ดุลพินิจแก่คณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม หรือ ก.ต. ซึ่งเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติของผู้สมัครเป็นราย ๆ ไปว่ารายใดมีสภาพกายที่เหมาะสมกับสภาพของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้พิพากษาหรือไม่ บทบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้อย่างกว้าง ๆ เท่านั้น ซึ่งไม่เป็นการขัดต่อหลักความเสมอภาคแต่อย่างใด การใช้ดุลพินิจของ ก.ต. ก็ต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ กำหนดไว้ด้วย มิใช่ใช้ดุลพินิจไปตามเดิมก่อนที่จะใช้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ส่วนการใช้ดุลพินิจของ ก.ต. ในการวินิจฉัย จะชอบหรือไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มิใช่กรณีที่อยู่ในอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมา จึงมีความเห็นว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง (๑๐) ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๐

นายวสันต์ สร้อยพิสุทธิ์

ประธานศาลรัฐธรรมนูญ